

антоніна
Пименко

ГРЯЧІ **НИТКИ**

АНТОНІНА
ПІМІЄНКО

ГРЯЧІ
НИТКИ

п о е з і ї

ΠΟΛΙ

Морозяно.
Затихло передмістя.
В дорозі сніг,
і на дорогах сніг.
У двері безборонно і безвісно
заходить ліс, північний чорноріг.

Тривожно вухом вовняним поводить
і вогким носом відчува тепло,
і чути, як під хутром спить свобода,
бо ще причин будитись не було.

Це добре, що прийшов,
і те, що піде,
і що його ніхто не приручав,
і що сніжинки, як нічні сновиди,
тремтять і тануть
у його очах.

День сонцестояння.
Ви з сонцем стоїте біля під'їзду
і чекаєте на мене.

нарежена

У ніжно-білім, теплім диві,
під спів жагучої струни
шепоче хтось: “Які щасливі
із нею він, вона із ним!”

А я... а я...

Ой, страшно, страшно!
Немовби на морському дні.
А він такий
красивий, старший
і в очі дивиться мені.

Люблю, кохана,
та у герці
злилися яв і блиск химер...
Стривайте! Це ж
зі мною вперше,
і я не знаю,
як
тепер.

Сніги, неначе славні вої,
обіч закутих димарів.
І дивно дихати тобою
моїй заметеній порі.

Я вірю,
ставши на коліна
під світлі вранішні хрести.
Однині – винна,
винна,
винна,
що подиху не відвести.

Мої сніги, столітні вої,
мої сумирні димарі...
І тепло
дихати тобою.
І дихати інакше –
гріх.

На яблунях вибілювавсь налив,
вилась доріжка в дальні магістралі.
І ми чужі –
і не чужі були,
щось одбули, а кимось ще не стали.

Уміли досі грати у слова,
а погляди плелись у щось магічне...

І наше яблуко хлопчак зірвав
та викинув, як недозрілу дичку.

Отак зазвичай і кінчаються мандри в пустелі –
вмирає верблюдо,
у непам'ять зника провідник,
і ти починаєш любити спокійні готелі
і пристані тихі, до котрих раніше б не звик,

і ну проклинати дороги, піски і верблюдів,
а з ними й мене, і оцю божевільну любов,
своє: “Я піду,” – і моє (безрозсудне – до люті):
“А хоч і в пустелю –
ти завше від мене ішов.”

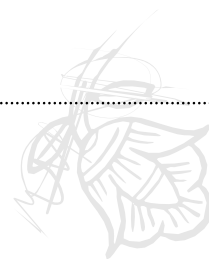
Ти кидаєш тень і валізу,
біжиш, як останній
із тих ‘зраїльтян,

мов зненацька усе загубив.
А сонце кипить в ейфорійно-гулкому всезнанні,
і в тебе в очах визріває міраж голубий.

О ти, чия мудрість
ясніша пресвітлості Феба
і рухи нестямні живіші живої води, –
з тобою нестерпно, та в сто разів гірше без тебе,
і туга така, що хоч вниз головою ходи.

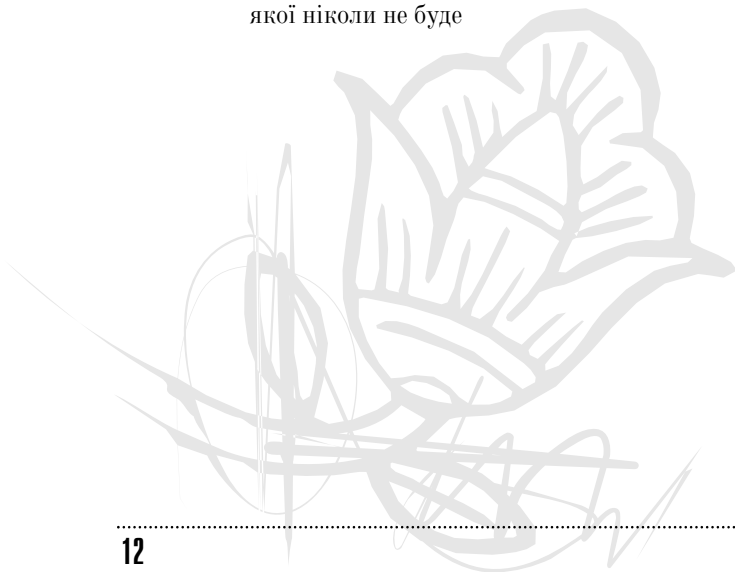
Хай благословляться сипучі пустельні криниці,
шляхи безкінечні
і ти, що не втримавсь од зла...

О Бо', зупинись
і хоч раз у житті озирнися! –
я ж тут,
я слідом,
я завжди за тобою ішла.

виймаю з великого паперового пакета
горщик із квіткою люби-мене
і невідкорковану пляшку
білої сухої вина

ну що ж
давай святкувати
народження нашої сім'ї
якої ніколи не буде

Наше по'уття

ми завели його ще зовсім маленьким
у перші тижні воно плакало і скавучало вночі

я пам'ятаю
як смішно переставляло лапки
та лякалося кожного шурхоту

потім у нього вигострилися вушка
пояснішав зір
і бувало я не могла повірити
що це те саме беззахисне створіння
яке так потребувало нашої ніжності та уваги

мабуть ми дуже розпестили його
бо воно все менше слухалось
і в очах часто поблискувала дикість

учора воно обірвало повідець і втекло
і я не знаю як тобі про це сказати

Ми ішли без упицу, ми дихали вітрові в шию
(ми інакше не вміємо: ти так ходиш і я так
ходжу).

Торували дорогу (давно черевичків не шию),
ми топтали дорогу, але протоптали межу.

У запилений камінь в'їдалася зовсім не вірність,
ти б сказав – давня гордість,
а я – несподівана злість...

Дзвонарів не почувши, побачили вогник нагірний
і багато людей,
що смиренно тяглись від узлісь.

Нам назустріч ішли божевільно красиві черниці
зі свічками, у чорних,
у вицвіло-чорних платтях.

Ще тоді, пам'ятаю, подумала: дуже болиться,
що не вдержала б воску побожно-простого лиття,

і що ти б не узяв мою свічку
і далі не ніс би.

Нам далеко іти
по обидва краї від межі.

А ріднить нас одне:
що, якби оцей відчай не виспів,
я навряд чи жила б.
Як свіча.

При тобі.
При чужім.

Як для тебе мені явитися
(я знудилася в цьому безтеб'ї),
щоб у руки, та не синицею,
журавлем щоби,
але не в небі?

Стежку стелено-перестелено,
а на ній лише двоє людей...
Боже, де воно, Боже, де воно,
Боже, де воно, Боже, де?

Я сіяла смирення між страждань,
але дарма – гіркі мої обжинки:
коли перед тобою інша жінка,
тремчу, як заворожена вода.

Я так боюся мрії про чуже
і так боюся сплутати звичайне,
що погляд твій уже не відзначаю,
у голос не вслухаюся уже.

Я все про жінку – може, й не твою,
і ти її ніскілочку не любиш...
Ізнов тремтять мої зболілі губи –
перед тобою я тепер стою.

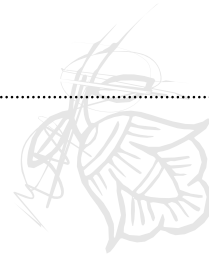

Він дивним був.
Точніш,
він навіть був предивним
на вигляд, і на біль, і на своє ім'я,
коли мій гордий мур,
як може лиш людина,
мов спокій і мов хліб,
у пальцях розім'яв.

Я мучилася, я
не знала, скільки важать
слова, і скільки сум, і скільки голоси,
і мала кожну вість за передвістя враже.
А він мої страхи послухати просивсь.

Від погляду його тужилось нелюдинно,
рукам його важке вклонялося стерно.
Він справжнім був.

Він був
загибельним і дивним.
А чи він дійсно був – так то вже все одно.

І буде білий шлях, і буде спокій –
пречистий день,
 пречистий день,
 пречистий день.
Я осягну найтихшу самотність
свою поміж минаючих людей.

Благословлю незвіданість кохання,
недоторку, непоцілунку, не...
У пристрасті, нестримній і незнаній,
не буде ані крихітки мене,

уже не буде в суєтнім сувої,
ув усмішці фотографічних вуст.
І тільки у невидимій любові
я жилкою тоненькою озвусь.

Тому що і над агнцем, і над звіром
одні і ті ж монахині стоять.
Тому що, хто не вірує –
 повірить.
Тому що все це вище, аніж я.

Почитай мені вголос...
Т. Федюк

Почитай мені Голос,
 бо я ще занадто слабка,
аби вимовить слово,
 осяєне вищим знаменням.
Золотяться ікони
 у домі твоїм і блаженнім,
і рум'яняться проскури –
 тільки оце випікав.

Шлях увесь попередній,
 такий безкінечно сліпий,
був призначений Богом,
 щоб ти, благовісний і зрячий,
все читав мені Голос,
 від котрого сяю і плачу,
все читав і читав,
 і водою святою кропив.

смичок
наче зморений джміль
збирає пилок
зі струн
і просто робить свою справу
а все виходить музика
або
квіти в'януть
коли ніхто не летить до них
кожна струна
чекає на свій смичок
але
зморений джміль
.....
квіти в'януть
.....
а все виходить музика

гарячі нитки

Немає саду. Яблунька стоїть,
плодів не видно у зеленім листі.
Немає в світі Христі у намисті,
в моїм намисті. Із гріхів моїх.

У цім намисті я сама ходжу.
А раптом враз розсиплеться, черлене,
хтось на землі заплаче замість мене
і задихнеться від моїх зажур?

Дай, Господи, сплатити до кінця
за всі гріхи, за всі мої потреби,
за сторінки усі. Лише оця,
така подібна до мого лица,
така бліда, хай молиться до Тебе.

*рано-вранці
ідеш по
борошно*

Василь Старун

Доти життя, доки можна по борошно йти,
доти й дороги, як ще постолів не стоптала.
Камінь цілую підсонячний, снігом розталім
зводжу з чола зморшквиння нічної сльоти.

Ось вона я – на поталу, на глум, на життя,
ось воно серце і плекано-плакане тіло.
Сонячний промінь в розчахнуті очі поцілив –
маю любов, що її ти до неба простяг.

М. Гоголю

У чашці затремтів холодний чай.
І, сколихнувши сутінки лататі,
вона прийшла красива, як печаль.
Він загорівсь її намалювати.

До фарби днів домішуючи чар,
Він пензлі готував гарячкувато.
Вона стояла тиха, як печаль,
Коли її узявся малювати.

Сміявся, перекреслював, кричав,
Ридав і бігав, наче біснுவатий.
Вона стояла чиста, як печаль.
І він ще намагався малювати.

Світ був далеким. І далеким – час.
І руки непорушні, як відтяти.
Вона чекала довго, як печаль,
А він злякався далі малювати...

І звідки це, з яких таких мовчань
з'явилась у високості і – **весе**
вона, що жде і мучить, як печаль,
допоки хто життя їй намалює.

1

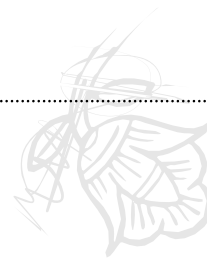
Хтось мій голос узяв,
і тепер в кожному слові мовчу,
як намоклі бинти застигають, притисшись до рани.
Так вогонь викликають на себе, захоплюють бранок –
хтось мій голос узяв.

2

А северный мастер такие писал образа...
С. Минаков

Принишклий ставок,
і рибалки – старезні діди,
і вогнищ яскравих вінки
не порушують спокій.
Як гаряче знати:
куди я без тебе не йди,
а завжди вертатимусь доти, чекатимеш доки.

А северный мастер такие писал образа,
що ти завмираєш і бачиш кінець і начало.
Мій голос не брали, я просто про тебе мовчала.
Тому що найбільше хотілось
про тебе сказати.

Святої, чистої води – чекаю.
Ти, певно, теж сюди ходив – чекаю.
Перед очима світло й світ, коли заплющу,
молюся – шлях мені один – чекаю.

*Должно быть, плохо я стихи писал
И Вас несправедно просил у Бога.*

Н. Гумилев

Єдине щемливе начало
Всміхається знову і знову.
Все Боже в тобі відзначаю
І ніжність покірну в любові.

Коли ж моя слабкість несила
Картатиме серце між ребер,
У Бога б **тебе** не просити,
А тільки – **про** тебе,
про тебе.

Все рідше відчиняємо вікно –
Холодний вітер, ночі горобині.
Та осінь поприносила обнов
Мальовану гарячо-жовту скриню.

Там стільки благовісного добра,
там ніжності воскреслі палімпсести.
А ще тупий, невідворотний страх
тобі хоч краплю сумніву принести.

Ми убрані в осінні кольори –
яке багатство і яка наївність!
А Він, Ласкавий, гаряче і дивно
на нас, тривожних, дивиться згори.

Вночі завія спати не дала
і їхати заборонила зранку.
Я різьблені знайшла, старезні рамки
в будинку, де забувся давній лад.

Благословивши вдруге свій постій
і завіконня, холодом залляте,
мовчазність рам взялася притуляти
до репаних посоловілих стін.

І думала б, що спокій цей люблю,
аж раптом – зблиск, немов удар по лобі...
Як наче старець по важкій хворобі
уперше вийшов перед Божий люд.

Щось поміж рам жахнуло і злягло,
і я завмерла посеред кімнати
і те видіння силилась прогнати,
а ним ще дихало порожнє тло,

чи нездійсненне застогнало в нім,
чи то була повернення щемливість,
а ясно чулося – таки щасливий,
у кого є потреба в кожному дні.

Хотілося тікати – хоч завий,
був страх, була розорена Помпея...
Я й досі жду, а раптом серед неї
лишився хтось із подихом живим.

Шибки замерзлі – мовби із паперу –
нітрохи не утримують тепла.
Ночами сниться птиця тонкопера,
що у ковчезі Носвім була,

зелена гілка й небо осяяне...
А потім ти являєшся чомусь
посеред світла, посеред чекання,
і я спочатку віри ще не йму,

що справді все, а потім пізнаю,
бо маєш ти благословенні риси,
і славлю Бога, що могла створиться
краса така висока в ніч мою,

що дав мені побачити в житті
раба Свого, із ким пребуду вічно
у тім краю, що нестерпимо кличе,
як горличка крильми залопотить.

...Маловір'ям стискалося, дихало сумнівом серце.
Раптом жах першорідний в невидимій пущі завив:
Заблукало ягня, що в отарі небесній пасеться.

Я шукала його з ліхтарем
серед вигнутих скель,
по дорогах людських і по хащах,
де хижився відчай –
мо', сховалося десь під кущем
і кричить, боязке, –
та куди не йшла, а нізвідки не чула, що кличе.

Зупинившись над прірвою, сіла на в'ялій траві,
очі небу звела, і було вже несила піднятись.
Бо здалося, що бачу: з гори опускається Він
і біжить біля ніг неземних
моє біле ягнятко.

*Деся там береза, і паркан, і ганок,
Неназвана жона і мертвий син...*

В. Стус

Горіла земля.
Ти мені називався тоді
і братом, і батьком, і сином, а тільки не мужем.
Вчаділі, впивались вогні у лункий вододіл,
тяглися і падали, відстань безсилі подужать.
Горіла земля

золотим неозорим руном,
пливли кораблі, стовогневі, стодимні, стожилі.
І я над тобою, немовби над мертвим, тужила,
а відчай – то гріх...
А земля відгоріла давно.

Згоріла земля,
і лишилась земля, і сини,
батьки і брати, молоді, ще безгрішні і дужі.
Ми стрілися вчора –
ти був мені словом і мужем.
Обпечений слід із гарячої самотини.

*Замуж вийдет и уедет,
Скажет: "Муж", – и нечем крыть...*

Н. Дудкина

Чого вже крити, як столи накриті
пожовклим листям, присмерком зими.
Ось перемерзлі яблука в кориті,
і в їх насінні перемерзлий смисл.

Чого ж ти хочеш, втомлений, далекий,
під стріхою неспокою мого?
Нам разом легко і не разом легко
іти у дім, розводити вогонь.

Дрібних сніжинок втішені хорали,
бо зим іще без ліку до весни.
Ми яблука сьогодні перебравили.
Одне було немерзле серед них.

Листів у мене Ваших два...
В. Славчук

Листів у мене Ваших два:
лежать, розважливі і чемні.
З одним вклонилась Вам доземно,
а другий Вас моїм назвав.

У горлі стогін повставав,
пітьма світилася нужденна.
Листів у мене Ваших два
і Ви, розважливий і чемний.

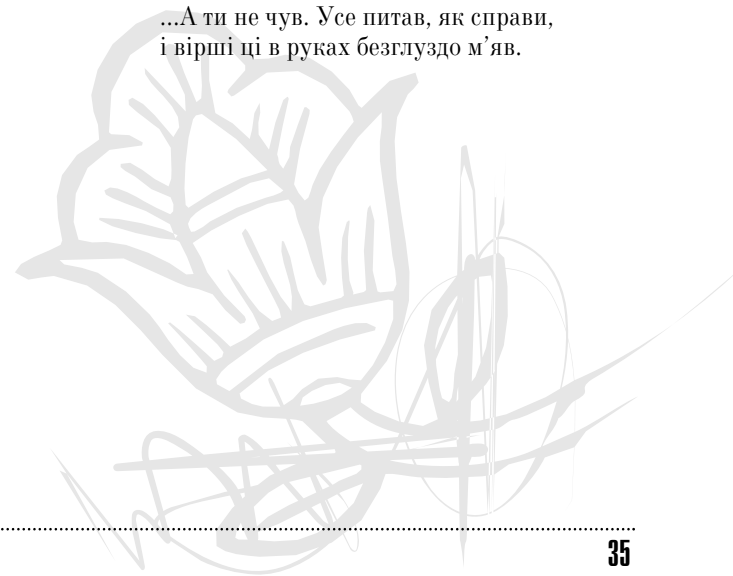
Усе життя чекала Вас,
Ви в мене є. Та я, блаженна,
іду і йду – безглуздо, щемно,
і з болю родяться слова:

“Листів у мене Ваших два...”

І душечки живої блідне слід.
Ні пташки в клітці, ні самої клітки.
Дорогами блукає привид літа –
та килим жовтолистий на землі.
Якби блукальцю – та моє ім'я,
щоб ти у мене вірив, як у правду!

...А ти не чув. Усе питав, як справи,
і вірші ці в руках безглуздо м'яв.

Владлені Костенко

– Мій коханий, мій сріберний князю!
Р. Третьяков

1

Цього не можна в тиші уявляти,
від цього страшно навіть між людей –
твої високоболісні палати –
і мій куток, сховався у ніде.

“Княгині справжні плачуть у світлицях,
коли князі рушають на війну,
а ця, – шепочуть слуги, – веселиться,
як ми її лишасмо одну:
де бачено княгиню, що співає,
на лютні грає, а тоді мовчить?
Відрізаний шматок від короваю.
Звірок холодний, невідомо чий”.

На ганку натовп завиває лютий,
і хтось каміння у вікно жбурнув...
Я на своїй новій блискучій лютні
порвала першу сріберну струну.

2

От і місток слизький, і річка немілка,
і сріберні князі роз'їхались по війнах.
Внизу тремтить вода, мені тремтить рука,
залізом холодить перило ненадійне.

Та сила не в руці, і сила не в ріці,
що, може, і не жде собі нічної жертви,
і не у страху сенс, а в березі оцім,
який мене веде і не дає померти.

Я кожен день іду. І може, що дійду.
Бо князь приїде мій, спокійний,
срібновусий.
Він сам-один пройшов жахливішу біду,
і я йому за це у ноги уклонюся.

андерсен

Всю ніч дощить – і кап, і кап, і кап.
А ти не спиш: у мірадах звуків
чекаєш, коли щось у двері стукне
і ввійде осінь, мокра і тонка.

Стелитимуть перини їй м'які,
а з'явиться стара і мудра жінка –
і підкладе маленьку горошинку,
та непомітно піде в свій покій.

Безмовна осінь плакатиме ніч,
і злива їй лунитиметься жаско.
А вранці ти напишеш дивну казку,
подумавши: усе було у сні.

Але пектимуть відзвуки води,
аж поки ця згорьована інфанта
не прошепоче: "Ах, мій милий Андерсене,
усе пройшло," – і піде назавжди.

(Від нелюба до милого – всього одна пелюстка;
ромашкова романтика, барометр чуттів).
Вона малює усмішку і заглядає в люстро:
чи він її подібною побачити хотів?

А він сидить і жде її побіля парпету,
кирпатий, мов барометр, у светрі фарби хвиль.
І як же їй, побачивши, йому сказати "ви",
коли щасливий сонячно,
з ромашковим букетом?

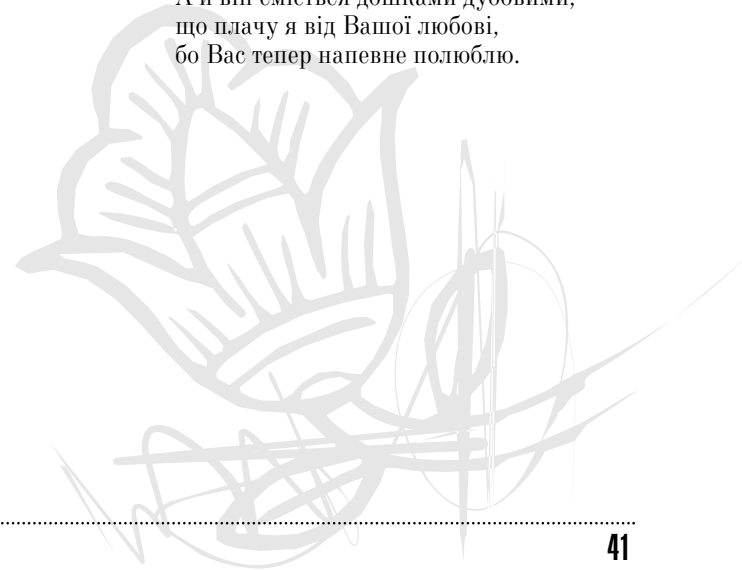
Сиджу над розбитим коритом,
і старість не йде,
коли забажаю позбавитись цього корита,
зроблюся дворянкою над усіма, а тоді
владаркою моря великою вирішу бути.

Сиджу і не знаю, де море і мій чоловік.
І я молода. Ну а він десь, напевно, рибалить.
Аби ж то приніс лиш солону усмішку своєю,
і трави морські,
і порожній
розірваний
невід.

Сміявся з мене вечір-водовіз,
Що в променях останніх сів погрітись,
Розбите, осміхалося корито,
Сміялась кішка, виструнивши хвіст.

В моїй калюжі тісно кораблю,
А й він сміється дошками дубовими,
що плачу я від Вашої любові,
бо Вас тепер напевне полюблю.

Більше немає життя, крім цієї любові.
Стіл на веранді, на ньому – надкушена груша,
кішка проходить і мружиться, мліє від сонця.
Лійка зелена. Вогніє фізаліс у вазі.

Більше немає життя, крім цієї любові.
Я окуляри знайшла на дорозі і книгу.
Все це несу на веранду, всміхається кішка.
Сяду читати, а там, на позовклій сторінці:
“Більше немає життя, крім цієї любові...”

Сьогодні знов прийду я не сама,
промовиш: “Надто осінь зачастила”.
Й твоє перо, твій безвідмовний стилос,
тремтітиме в руці. Як ти б не мав
чого сказати, я б сказала те ж:
“Чогось-то осінь дуже зачастила”.
Але, мабуть, мені забракло б сили
відрізати: “Не любимо гостей”.

Все менше й менше відчуваю нас:
між нами осінь, трохи не всесильна.
Якщо і піде –
пройде не одна
пекуча вічність,
доки – воскресіння.

Плащ-дошовик
і схлипи дощові.
Я від дощу біжу, біжу до когось,
кому набрала полотна тонкого,
хто буде у сорочці у новій.

Намокли ноги (що тепер, о Бо!),
але мені і затишно, і світло.
Можливо, це про легковажність свідчить,
та більше схоже – свідчить про любов.

Така легка мелодія дощу,
хоча, буває, плаче в ля-мінорі.
Цілуй, допоки наслухає горе!
Цілуй мене –
ще вітер не ущух.

Кленочок при нашому домі – смішний, довгоногий,
і листя вродило йому цьогоріч – із горнятка,
а він розпрямився, буяє: не крона – корона,
зелений-зелений, тонкий, невідкупно сміливий.

А осінь прийшла – на чолі оселилася зморшка,
застигла брова у юнацько-трагічному злеті –
і скільки життя, нетамовано гострого болю
у нім, до кісток продираючим, жовтогарячим!

А буде зима. Чи він знає, що вернуться весни?
О наше яріння, горіння, пронизливість миті!
І дай же нам, Боже, любити так саомобезжално,
як зараз кленочок і плаче, і жде, і палає.

В. Свідзінському

Як не плакати мені, примовляючи:
була у мене хата дуб'яна, а стала крижана!
Плаче хата стара, теремочок,
плаче дим сухий, заломлюючи руки.
Я, розтоптаний,
ходжу при тому дереві,
де похований прапрадід –
горбик вицвілий.
Плаче горбик,
біля нього стогне травочка,
до руки йому вустами припадаючи,
і мовчить прапрадід вічною жалобою:
що то буде із моєю хатою?

Крижаної стіни канули-потанули,
дуб'яна стоїть заплакана-занедбана.
Лихо в ній строкате оселилося,
і не так йому оця потрібна хатонька,
яко страх мій сиротливо-заячий,
як тремтіння вух сіренько-зрадницьке,
як дрижання лап і сліз в очах моїх.
Як ходіння, як моління болісне
біля хати, де сидить жаховисько,
щоб не ображало нас, беззахисних,
щоб не одбирало сили-подиху,
бо занадто серце розривається
від мовчання і плачу щоденного.
Бо набридне лихові знущатися,
як мене не буде в цьому світові;
хто ж тоді до горбика уклониться,
хто ж розкаже прийде до прапрадіда,
всеблаговому дякуючи небові,
про велику перемогу радості?

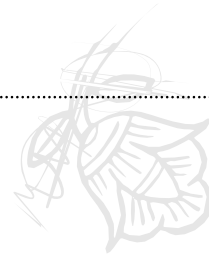

А ти лишився. Всі ішли у путь,
вітрила піднімали швидко, вправно,
а ти лишився. Сіро-жовтий равлик
повз по руці, вимірюючи пульс.

Не вечоріло. Равлик повз і повз.
Не встали ми і не пішли додому.
Ти не казав про безперервну втому
і про брехню чиїхось дружніх поз.

Лишився ти. Я навіть не скажу,
що наш зв'язок задавнений і хворий
і що не буде в нас нічого скоро
і друзів, що не здатні на олжу.

І равлик опинився на траві,
і сутінки прийшли, важкі, холодні.
Ти залишився тільки на сьогодні
у світі, де лишаються живі.

протавка серед снігів
чорне сонце
твоїх зіниць

невловимі брижі
побігли плесом
подихом двох метеликів
ми

Дожидала весну, до півночі лічила хвилини.
Допросилась, догралась, дійшла, дожила до весни.
Я тобі розкажу, мій хороший, про острів билинний,
я тобі розкажу. Вже весна.

Біля мене засни.

Є на острові терем, а там, у пресвітлих палатах,
тиша прихистку мандрів, і співу морського не чуть.
Спить натовлений витязь,

і сплять його шати і лати,
і царівна при нім вишиває злочисту парчу.
Вистилає нитки, а не знає, що путь невідому,
що от зараз він встане і піде, і не повернуть...

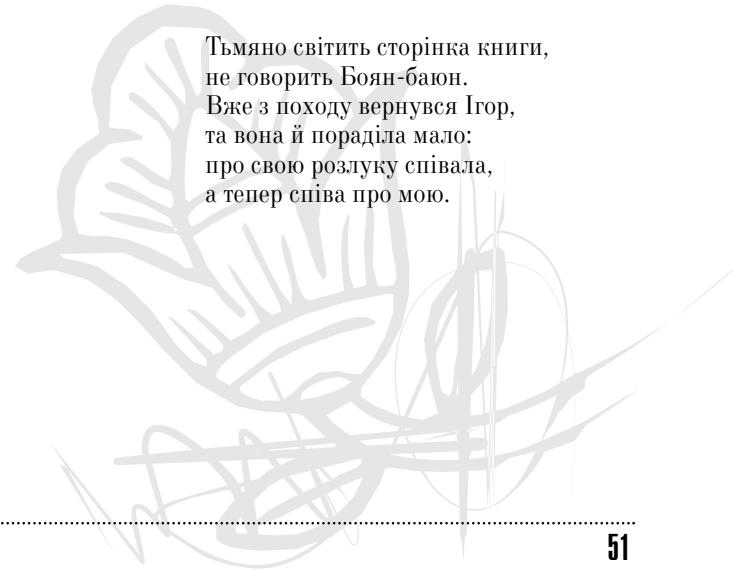
Ти – зі мною. А груди чуже розставання судомить.
Ти прокинешся завтра – щасливий, і мій, і удома...
Забери мені з рук цю жалючо-безжальну весну.

Ярославна

Не кульбаба, не скіфська баба
понад річкою спів пряде.
Її до Бога іти б неавом,
бо до неї ніхто не йде.

Та посивіли Щек і Хорив,
пил принадився до узбіч.
А без неї сонце не сходить,
а без неї і ніч не ніч.

Тьмяно світить сторінка книги,
не говорить Боян-баюн.
Вже з походу вернувся Ігор,
та вона й порадила мало:
про свою розлуку співала,
а тепер співа про мою.

І якщо я засну біля берега теплого моря,
хвиля злиже рум'янець зі щік,
на губах задрижить,
будуть бігати краби довкола, безмовні, суворі –
відцілуй, відпроси, забери із цієї межі

у краю, де життя намистиною сохне у мушлі,
де корали вмирають, або кам'яніють, живі,
де вигадують біль і подовгу хворіють минуцим
і де море води важливіше роси на траві.

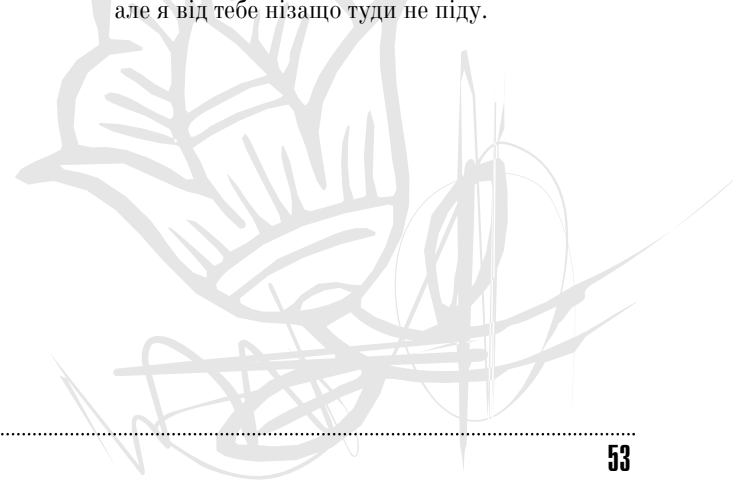
А мені дорога ця роса, і розкішна убогість,
хоч, мабуть, все інакше, і справжнє, і берег незлий.
Але ти відмоли, забери мене швидше, на Бога,
бо від моря болить. Від роси, від любові болить.

Я народжена в осінь, я вийнята з неї, мов з рани...
О. Забужко

Задавнені рани ятряться, болять навесні,
тому і боюся за тебе, народжений в осінь.
Свої заплітаю тугіше зманіжені коси,
тихіше співаю пісні розписні-голосні.

І знову іду по говіючим твоїм саду,
дивлюся і плачу зі спокою благо-говійно.
За стінами – гомін, мафдональдси, зоряні війни,
але я від тебе нізащо туди не піду.

Хоч страждалось, не спалося, мучилось мало,
тільки ледь зачепила біда за рукав,
як би плакала я, як би я нарікала –
але хто я така, але хто я така?

І спитала б, для чого (мій Боже, не сердься)
в душу морок ядучий по краплі втіка
і чому, як безумне, заходиться серце, –
але хто я така, але хто я така?

І за що мені *він*,
найдорожча зіниця,
коли сили непевні, дорога вузька,
як, до нього йдучи, не зумію спинитися –
але хто я така, але хто я така?

Тільки більша за біль
підіймається сила;
хоч бліднішає, тоншає, терпне рука,
я б найтяжчі гріхи замість нього носила,
але хто я така, але хто я така?

Мамо моя, напам'ять
Ти знаєш мої дороги...
Л. Талалай

– Мамо моя, пам'яте,
за стількома морями ти,
скільки між нас води?
– Не зупиняйся, йди!

– Мамо моя, пам'яте,
темних вершечків павіті
зимний торкнувся дим.
– Не зупиняйся, йди!

– Мамо моя, пам'яте,
скільки ще буду падати,
доки дійду туди?
– Не зупиняйся, йди!
Між берегів біди
не зупиняйся, йди.
Подихом молодим
не зупиняйся, йди...

...Мамо, спини від пам'яті!
Від неземної павіті.

Може, він і любив її колись,
цю жінку навпроти
з нервовим поворотом голови,
порідилим волоссям, яке вона
коротко підстригає, намагаючись
повернути об'єм, а те все одно висить
неслухняно-самотньо на лобі
і за тонкими висохлими мушлями вух.

– Можна, я принаймні візьму плетиво?

– Ні, ми ж домовлялися...

Так, він любив її колись.

Її руки після його відмови
блукають складками спідниці на колінах,
сплітаються на мить і розходяться –
одна на одне коліно, друга на друге.

– Руки – як завгодно.

– Ага.

– Не рухайся.

Їй важко сидіти весь час однаково,
вона ледь-ледь повертається на місці,
а потім кидає швидкий погляд
на нього – чи не помітив.

Ні; зітхає, міцно заплющує
і розплющує очі та знову починає
дивитися на вікно.

Так, він любив її.

– Хоч би ми жили на перших поверхах,
щось би видно було, а то – саме небо у вікні.
І наш старий тюль.

– Ага. Стривай-стривай, отак добре.

– Отак?

– Так; завми.

О, він любив її.

Яка тонка шкіра біля очей –

мов пінка на молоці –

дмухнеш і розірветься.

Пасмо сірого волосся.

Жалюгідне.

Так, – Боже мій, Боже, – вона *гідна жалю*

в цій зеленій старій кофтині,

зі зморшкуватими руками, вицвілими

бровами,

короткозорістю примружуваних очей.

Вона гідна жалю у вічній прив'язаності до
нього,

вічному послуху,

у вічних прощенні і муці

за кривди, які принесла йому.

Вона гідна жалю за вічну любов

і за оце сидіння перед ним,

коли він пише

портрет своєї дружини

і коли він, – Боже мій, Боже, –

беззвучно плаче з того,

як він її любить.

1

По теплій стежинці достигла смородина котиться,
чіпляється гілка за плаття і пахне дощем.
Породження тихе тремкої селянської готики,
а майстер забувся і підпис під порохом щез.

Чи десь-то було, щоби, плачучи, не заспівали
жаскої, болючої, золотогорлої враз?
Плоди вже наліті. Усього багато і мало.
Чорніє, чорніє, гнівиться. Співати пора.

Повільно по теплій доріжці, щоб не наступити
на ягоду чорну, на горло, на сонце вгорі.
Багато не пройдено, пройдено і перебито.
Смородина котиться.
Пісня моя на порі.

2

Ішли під дощем
і, напевно, далеко зайшли:
в очах тріпотіла зелена смородини гілка,
і свято стояло – Різдво Іоанна Предтечі,
і церква стояла,
і дощ таки встояти силівсь,
а знову ішов; ми ішли, невідомо чому,
не знаю, куди; потім трапився прихисток теплий,
широкі колони, дивани, хорти довгоногі
і запах тонкий золотого заморського чаю;
та нам не йнялося, і кинувся дощ урозліт;
я мало імен, і облич, і життів пам'ятаю;
хитається перед очима смородини гілка,
і чуються співи.
Різдво Іоанна Предтечі.

3

...мне слёз её надобно было...

Ф. Достоевский

Синій ліс напівтемний, старі важкочолі дуби,
над гніздечком розореним крик божевільної птиці.
За страждання твоє я хотіла тебе полюбить,
але зовсім не те мені мариться,
світить і сниться:

пісня стигла та болісна, тільки вуста – молоді,
і солодку смородину руки беруть несміливі.
Рушниками прикрасимо наш білоганковий дім,
заколише біду нетривала розважлива злива,

тільки б ця моя туга тепер не торкнулась крила,
тільки б нашого неба тепер не зробилося мало.
Але радість твоя так спокійно на душу зійшла,
але радість Його так спокійно на душу зійшла.
Таліфа встала.

Натягнути на п'яльця відрізок лляного світання,
і – гарячі нитки, незглибима наспівана гладь.
На твоєму чолі сни тремтять, пропливають і тануть,
і в ці миті боюся торкнутися твого чола.

Гладдю вишитий став, і ліси, і рівнини за ними,
і над обрієм ніжність розчехненим сяйвом стоїть.
І над обрієм ніжність – болюча, моя, безсумнівна,
навіть раптом якщо на хвилину забудеш її.

Слів не видно у темряві хижки на березі вод.
Слів не видно – твій подих шукала наосліп, губами.
Стільки волі і болю навкруг, що, о Боже, хіба ми
та відвернемо вибір між ними на березі вод?

Наша хижка жива, ми їй витерли очі від сліз,
ми в ній намертво душі зв'язали морськими
вузлами.
Їй свіча язичком облизала щілини і злами,
освятила кути і форець золоту на столі.

Ми жили, як живуть лиш у хижці на березі вод.
Біль обрали для себе. Та Бог дарував нам свободу.
І тепер наші діти зі сміхом вбігають у воду,
що колись-то штормила при хижці на березі вод.

1

Ізнову північ.

Спи, місяченьку.

Була-була зірка біля місяця –
і не стало;

– Де ти, зірочко? – і нікому відповісти;

– Де ти, зірочко? – і почувся голос;

– Де ти, зірочко? – і блищала вона.

А в ніч, коли місяць горів увостаннє,
закотилася зірка.

Спи, місяченьку, спи.

Ізнову північ.

Ти прийшов у дивний сад

І не знайшов мене серед тих,

Що співали.

2

І серед тих, що співали, мене не побачив.

І заспівав, сподіваючися: відгукнуся.

Тільки не чувся мій голос між тих, що співали.

Ти запитав сурмачів, чи не бачили, де я,

і сурмачі відказали, що, хто я, не знають.

І запитав ув арфістів: чи, може, ви чули? –

і похитали арфісти усі головами.

Мовчки блукав, переходив узвишшя й низини;

сад не кінчався, а ти не томився шукати.

Раптом побачив: сиджу при маленькім джерельці

і прочищаю в камінні для нього доріжку.

Я подивилась на тебе: в очах моїх пуста,

я подивилась удруге – і щось ворухнулось,

я подивилась утретє – і плакати стала,

сидячи й роблячи знов розпочату доріжку.

Дивно поглянув тоді і присів коло мене,

довго тримав мої руки, а потім узявся

для джерела торувати в камінні доріжку.

І заспівав.

І співали з тобою дерева,

я заспівала, й вода у струмку задзвеніла.

Світло, о світло, живе оце дивноголосся,

скільки мені, скільки голосу, скільки прозріння!

1

Я не чую цей голос. Та як я його відчуваю,
як боюсь глухоти, коли безмір двоїться в мені!
Це нагострений ніж, це змія смажне тіло звиває
на застудженім серці ясних моїх, плеканих днів.

Лихоманка прийшла. І в цю мить по нетоптанім
рясті
десь відбув караван із верблюдами, зебрами та...
із чеканням, із пристрастю, шалом, надірваним
щастям.
Я не знала, що можна від мене іти саме так.

Жовті губи піску, їх цілунок прогіркло-гарячий,
жовті руки мої і волосся жовтіючий сніп.
Я тепер не вмираю, не снюся, не грію, не плачу,
і єдине живе – моя віра – тьмяніє в мені.

2

написавши біль
притулити до вуха знайдену мушлю
і чути голос Бога

3

Ізнову ранок, теплий та живий.
Потовкши виноград, з блаженним усміхом
ідеши до моря бачити між хвиль
самотню постать світлого Ісуса.

Ізнову ранок, теплий та живий.
Допоки біле тісто не загусне,
ідеши до моря бачити між хвиль
ласкаві очі мудрого Ісуса.

І буде ранок, теплий та живий, –
для твого сина, юного, безвусого.
А ти, знайшовши спокій поміж хвиль,
побачиши вперше вічного Ісуса.

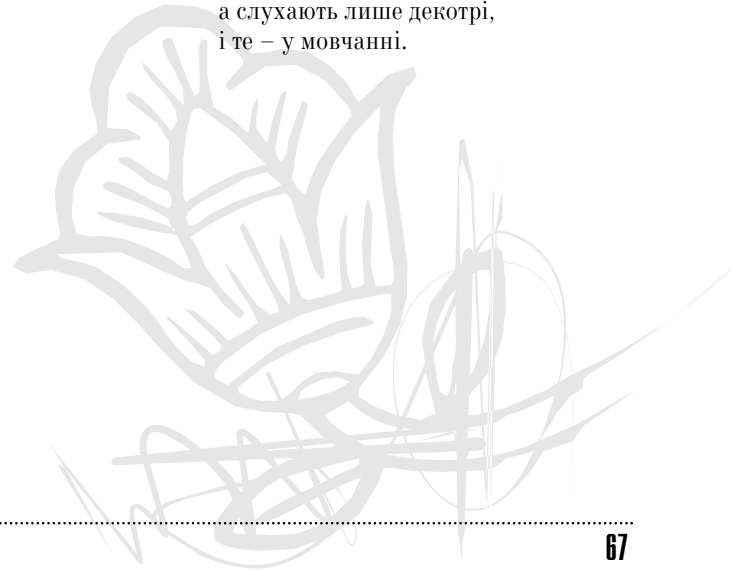
І думали, що він веде усіх,
і йшли за ним, довірливо, безмовно.
На їхніх вівцях сріблилася вовна,
закручувався незлобливий ріг.

І думав він: вони його ведуть,
тому і йшов, задумливий, безгрішний.
Увечері до гір високих вийшли,
спинилась відпочити їхня путь.

Це не Мойсей, той знав, що з ними Бог
Це інший хтось, та путь його тривожна.
Порівнювати – знаю, що не можна.
Але молитись можна за обох.

Він безсердечний –
серце забрали люди.
Він безвинний –
вино крові випили люди.
Він безмовний,
бо мову Його
прагнуть чути всі,
а слухають лише декотрі,
і те – у мовчанні.

Може, хтось зі святих нині Бога благає про мене.
Мої очі коричневі. Кажеш, кориця гірка?
Я приходжу до тебе, як вітер нічний, безіменна,
а раніше й мене цей розвихрений протяг лякав.

Бог проводить мене над щоразу жаскішим
проваллям
і тримає за руку, аби не дивилася вниз.
Я боюся писати. Я віршами душу порвала.
Ти ж іще їх, відточених, разом з любов'ю приніс!

Заходиться кашлем
застуджений осінню сад,
тремтить в лихоманці,
скидає за яблуком яблуко.
Якби не кохала, сестрою була,
мабуть, я б тобі,
аби ти не жив, наче стовбур обвітрений,
сам.

А коні проходять – у яблуках сорту ранет,
легкі, неземні, незапряжені і нестриножені.
І цокає серце підковкою: Боже мій,
Боже мій,
і вітер веде у твою невідомість мене.

Навіщо я тобі
у темряві зимовій,
слідах від підшов,
щоденній маячні?
Навіщо я тобі
у цім непевнім слові?
На чорнім білий шов,
навіщо ти мені?

Щоб нитка в голку йшла
і сніговик ліпився,
щоб для дверей ключі
і землі для хлібів.
Велика і мала
отак тебе любити,
питаю, сміючись:
“Навіщо я тобі?”

...не веди мене в сад яблуневий...

Г. Паназю

Не до райського саду, бо я ще не гідна його,
і таки не до пекла – туди, хоч і гідна, не хочу, –
відведи мене в ліс, чистотілом кохання загой
і на волю пусти, щоб не снилась тобі я щоночі.

Буду вірші писати, дрібні, як скелетики глиць,
несподівані, білі на шкірі осики подертій,
та почавши один, у кінець я підгляну колись
і побачу, що мусила бути з тобою до смерті.

Не сплю. Не сплю. Ходжу, мов кіт учений
по ланцюгу закінчень та начал.
Обпечена печаллю наречена,
тепер я маю світло ув очах.

У мене в кухлі є вода свячена,
а навесні пектиму куличі.
Хоч досі біль приходить уночі,
я іншого віднині наречена.

Коли не сплю, здається, що чую серед ночі,
як по вузькій доріжці, котра між нас лягла,
проходять білі вівці, дзвенять на них дзвіночки.
Проходять білі вівці. Велика і мала.

Є істина між нами, тривка та непробачна:
я менше вірю в себе і менше вірю в час,
ліплю жалі, а потім, не витримавши, плачу.
Проходять білі вівці. Проходять і мовчать.

Мигтять перед очима осики, вліті в осінь,
і жалять жовті оси туди, де й так болить.
Як мул, мені на серці чи осад, а чи осуд,
і я не можу спати. І вівці не прийшли.

Чи стрічку пришити,
чи бант приладнати до плаття –
така фантазійна жіноча безхитрісна ціль,
щоб за суетою своє приховати сум'яття,
щоб ти не побачив, як плакати буду вкінці.

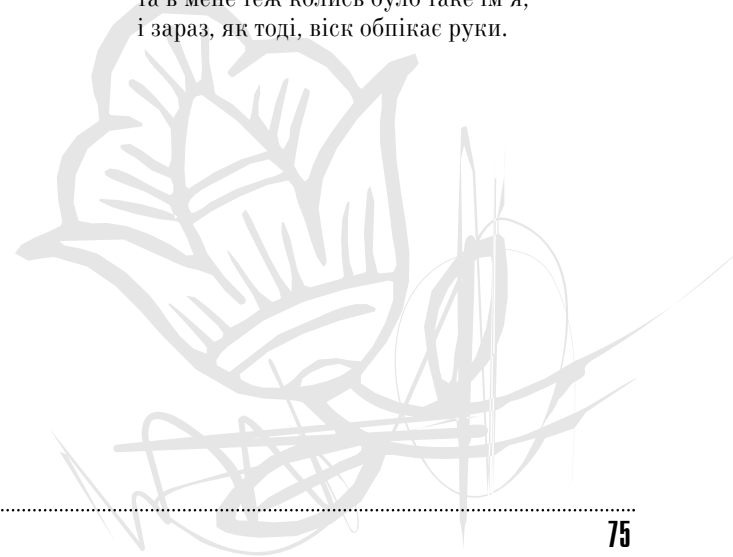
І ми, як стрічки, перев'язані. Вузол міцний.
Я кидаю гудзики фальшу і біль у смітник,
аби твоя віра жила і мій вогник не зник.
А ти розправляеш мені складочки, що на платті.
Любов за любов: я про іншу не знаю розплату.

Неспіхом коней гнудас самотній візник.

Зриваються на крик обвітрені сади,
а листя на землі скидається на відчай.
Одвічна самота на лавочці сидить
у бабинці тіснім і дивиться на свічку.

Це – розуміння мить: самотність не моя
(ось перед Богом я – щаслива, повнозвуча),
та в мене теж колись було таке ім'я,
і зараз, як тоді, віск обпікає руки.

Ользі Степанівні Тараненко

Люди похилого віку
на ціпки похилились.
Люди самотнього віку...
що їм ціпок який?
Богові і чоловіку
більше, мабуть, під силу,
жінці – пісок-годинник,
мама стара, роки.

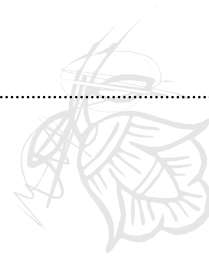
Слово по слову – і ловить
світ. І тримає в кігтях
юнку русяву, гусінь,
сон, сталактит, листок...
Йдуть сіячі полови,
йдуть із букетом-віхтем,
в пальцях – порожня чарка,
а у думках: по сто!

Люди похилого віку
хиляться більше, більше,
човга самотність полем –
материна хода.
Чорна судома крику, –
може, тебе облишать.
Хоч і довбає камінь
крапля по краплі вода.

Хати в неділю безвістю поснули.
Баби стовічні зводяться, як дим,
і зморшквинням висушених вулиць
ідуть набрати спраглої води.

Але дарма: і чапля дерев'яна,
і в цебра б'ється цівка самоти.
Спинилось літо – сухоцвіт не в'яне.
І час не йде. Бо нікуди йти.

Мені цей сон дорожчий за роки.
Мовчання. Очі. Котики у вазі.
Мовчання, очі, вдих і віддих зразу.
Мовчання очі. Сльози ні за ким.

Окрайці щастя ниці та малі,
Я подавилась, наче від чужого.
Але мовчу і довго пережовую,
Бо нас не вчили викидати хліб.

Змела крихти зі стола,
поставила глек із кружкою.
Я лагідною була.
Тепер в мені вітер тужить.
Лягає на лоб рука:
та це усе лихоманка!
А я – потік без містка,
а я – звірення без мамки,
нарашене, дике й го-
лосисте з біди такої.
І лиш біля ніг Його
я стихну, я заспокоюсь.

Глибокі сніги на руках моїх,
на грудях моїх зима.
Лишився хоч би якийсь оберіг,
а то і тебе нема.

На річці рибалка був лід зламав,
а проруби – по мені.
Замерзло усе, і лише на дні...
Тепер і на дні нема.

І прийде поплакати буревій,
та плакати нема за ким.
Бо в мене два ока і дві руки,
а в тебе –
душі дві.

По мені вишивають хрестом
розфарбовану долю,
безпомилвні слова, безперечну премудрість в очах.
А в мені все тремтить, чаша спокою падає долу,
перший паросток дива від штучного світла зачах.

Несвободо, іди! Я дорожча за будь-які ціни,
я занадто сліпа, я сліпуча, я вся золота.
Ці шовкові нитки, цей дрібноюсінкий
хрестик невинний
ліг на плечі мої неминучою тінню хреста.

Я щур, і я тікаю з корабля.
Ніщо мене у світі не зупинить.

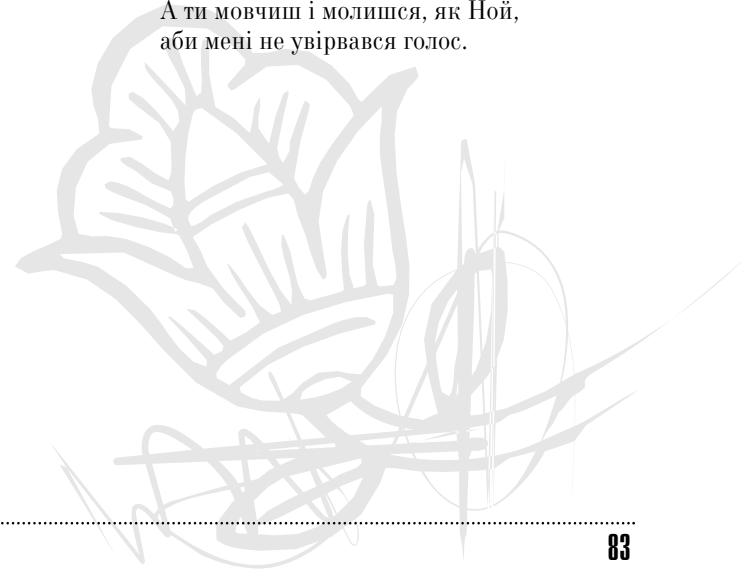
Та плаче мати і моє маля,
і сивий батько не розігне спину.
І через них не можу перейти,
і залишаюсь, і щораз вмираю.
А як хотілось, щоби хата скраю,
Щоб десь вони, а тут, свободний, – ти.

Сухим нелегко вийти із води,
коли води – на ціле синє море.
Мій мозок захлинається. Я зморений.
Я щур. І я тікаю. Та куди?

Усе віддам, до скалочки, до скойки,
До ягоди у райському саду.
Задумливі і теплі гори-стойки.
Я по дорозі вірності іду.

В твій дім далекий прилітає голуб
і дивиться у серце крізь вікно.
А ти мовчиш і молишся, як Ной,
аби мені не увірвався голос.

Зміст

посаи

Морозяно...

День сонцестояння...

НАРЕЧЕНА

Сніги, неначе славні вої...

На яблунях вибілювався налив...

Отак зазвичай і кінчаються мандри в пустелі...

виймаю з великого паперового пакета...

НАШЕ ПОЧУТТЯ

Ми ішли без упину, ми дихали вітрові в шию...

Як для тебе мені явитися...

Я сіяла смирення між страждань...

Він дивним був...

І буде білий шлях, і буде спокій...

Почитай мені Голос...

смичок...

гарячі нитки

Немає саду. Яблунька стоїть...

Доти життя, доки можна по борошно йти...

У чашці затремтів холодний чай.....

Хтось мій голос узяв.....

Принишклий ставок...

Святої, чистої води - чекаю.....

Єдине щемливе начало...

Все рідше відчиняємо вікно...

Вночі завія спати не дала...

Шибки замерзли - мовби із паперу...

...Маловір'ям стискалося, дихало сумнівом серце.....

Горіла земля...

Чого вже крити, як столи накриті...

Листів у мене Ваших два...

І душечки живої блідне слід...

Цього не можна в тиші уявляти...

От і місток слизький, і річка неміллка...

АНДЕРСЕН

Від нелюба до милого - всього одна пелюстка...

Сиджу над розбитим коритом...

Сміявся з мене вечір-водовіз...

Більше немає життя, крім цієї любові...

Сьогодні знов прийду я не сама...

Плащ-дошовик...

Кленочок при нашому домі - смішний, довгоногий...

Як не плакати мені, примовляючи...

А ти лишився. Всі ішли у путь...

протавка серед снігів...

невловимі брижі...

Дожидала весну, до півночі лічила хвилини...

ЯРОСЛАВНА

І якщо я засну біля берега теплого моря...

Задавлені рани ятраться, болять навесні...

Хоч страждалось, не спалося, мучилось мало...

Мамо моя, пам'яте...

Може, він і любив її колись...

По теплій стежинці достигла смородина котиться...

Ішли під дощем...

Синій ліс напівтемний, старі важкочолі дуби...

Натягнути на п'яльця відрізок лляного світання...

Слів не видно у темряві хижки на березі вод...

Ізнову північ...

І серед тих, що співали, мене не побачив...

Я не чую цей голос. Та як я його відчуваю...

Написавши біль...

Ізнову ранок, теплий та живий...

І думали, що *він* веде усіх...

Він безсердечний...

Може, хтось зі святих нині Бога благає про мене...

Заходиться кашлем застуджений осінню сад...

Навіщо я тобі...

Не до райського саду, бо я ще не гідна його...

Не сплю. Не сплю. Ходжу, мов кіт учений...

Коли не сплю, здається, що чую серед ночі...

Чи стрічку пришити...

Зриваються на крик обвітрені сади...

Люди похилого віку

Хати в неділю безвістю послули...

Мені цей сон дорожчий за роки.

Змела крихти зі стола...

Глибокі сніги на руках моїх...

По мені вишивають хрестом розфарбовану долю...

Я щур, і я тікаю з корабля...

Усе віддам до скалочки, до скойки...

літературно-художнє видання

Відповідальний за випуск
Василь Клічак

*Художнє оформлення,
комп'ютерний дизайн та верстка*
Андрій Вишневський

Підписано до друку 09.06.08.
Формат 70×90¹/₃₂. Папір офсетний.
Умовн. друк. арк. 2,75.
Зам.

Видавничий центр "Просвіта"
03150, Київ-150, вул. Анрі Барбюса, 51/2.
Свідоцтво № 1800, серія ДК.
тел. 529-25-41

Віддруковано у ЗАТ "Віпол"
03151, Київ, вул. Волинська, 60.
Свідоцтво № 752, серія ДК.